

uniatur, tunc hæresim manifestent; pro in cursu enim in excommunicatio-
nem debent verba hæresim manifestare ex se, & sejunctim ab eo, quod ha-
betur in mente, cum de hoc Ecclesia non judicet, nisi ad extra sit sufficien-
ter manifestatum. Sayrus in can. 1. Bul. Cœn. c. 4.

CAS. II. Cauponarius videns Romipetam velle opprimere Cauponæ famu-
lam tot verberibus ipsum percutit, ut pene torum illius corpus lividum re-
maneat. Q. an incurrit excommunicationem ejusdem Bullæ.

Respondeo negative. Livor enim non est imperfectio, non vulnus, non mu-
tilatio, de quibus loquitur Bulla; sed est plumbeus quidam color, ex eo
procedens, quod in corpore, duro ictu inficto, exiles venæ contusæ san-
guinem ad extreham cutem diffundunt, ut recte inquit Duardus lib. 2. in
c. 10. quæst. 2. n. 3. Non eximeretur tamen à censura, si ante ipsius po-
nitentiam Romipera moreretur ob impotentiam se curandi; licet enim ver-
beratio alias non fuisse mortal, sit in casu mortalis circumstantia, ut cum
Bonacina notat Rosignolus c. 10. in excomm. ejusdem. Bul. immo, juxta Al-
tarium, & Duardum, probabiliter etiam non eximeretur, si in aliqua par-
te causatus fuisse notabilis tumor, ob quem secuta sit separatio cutis intrin-
secus (idem dic, si fractum fuerit aliquod os) aut necessaria sit opera chil-
turgi, qui partem læsam adaperiat ad exitahendam saniem; tunc enim ve-
habetur scisura, adeoque vulnus: vel opus est, scisuram facere, & sic per-
eiusio est causa vulneris, quod sufficit ad censuram; sicuti enim nihil inter-
est, utrum quis occidat, aut causam mortis præbeat, l. nihil, ff. ad l. Corn.
de Sic. ita &c.

CAS. III. Petronius accepta gravi injuria à clero, audiens hunc occisum
fuisse nomine ipsius, ratam habet hujusmodi occisionem, etsi displicantiam
exterius ostendat. Q. an per hoc sit excommunicatus, & irregularis.

Respondeo, eum neque irregularē esse, neque excommunicatum. Non
est irregularis, quia licet in c. Cum quis de sent. Excomm. in 6. Ratihabito
de occisione, aut percussione Clerici, comparentur mandato, tamen com-
paratio ibi non sit quoad incursum in irregularitatem, sed excommunicatio-
nem, de qua ibi est sermo. Hinc licet mandans Clerici occisionem, secuto
effectu, sit irregularis; non sic tamen eam ratam habens, ut est Petronius.
Neque est excommunicatus, quia excommunicatio, utpote pena ecclesiasti-
ca, lata est pro ratihabitione externa, non autem pro interna, ut expresse
notat Fagnanus in c. Dolentes de Celebr. Missar. Propterea cum Petronius
externe de hujusmodi occisione displicantiam ostendat, dicendum, ipsum
non esse excommunicatum.

M E N S E A U G U S T I.

CAS. I. Dominus nulla pollens arte, & à pueritia assuetus famulari, non
inveniens dominum, ut ipsum conduceret justo salario, nec-
sitate compulsus, famularum suscepit viri nobilis cum salario valde inferio-
ri: cumque eo dominus non minus utatur in operando, quando reliquis
familis, ei tantum clam surripit, quantum adæquat salarium aliorum. Q.
an licite.

mM

Res-

Respondeo, posse domino, servatis legibus occultæ compensationis, li-
cite clam surripere, si non quantum adæquat, &c, saltem quantum deest
justo salario infimo. Ratio est, quia conducens ex una parte, eo ipso quod
conducit, debet stare legibus justæ conductionis: ex alia, unâ ex hisce legi-
bus est, quod famulo conducto tribuat salario justum saltem infimum,
quod propterea si illi non tribuit, potest conductus se clam compensare, ut
tradit Girib. in 4. Decal. c. 2. d. 3. n. 30. Nec obstat pactum in contrarium:
eo enim ipso, quod est contra legem aut bonos mores, non obligat. Fagnan-
nus in cap. Antigonus de Paetis. Et censemur factum non animo condonandi
relicuum, sed ne amitteret illam commoditatem; quod enim quis facit ne-
cessitate compulsus, non facit libere, sed invite, & quasi coacte. Hinc Ro-
signolus de Loc. & Cond. præn. 9. cum Molina, Reginaldo, ac Rebello in-
quit, Dominum adhuc posse &c. si semetipsum obtulerit, quia necessitas
non minuit rerum valorem, & merces ultroneæ vilescent quidem, sed intra,
non infra latitudinem justi pretii. Alii tamen inquiunt, in casu esse aliiquid
plus minuendum; nam merces ultroneæ vilescent saltem pro tertia parte
pretii.

CAS. II. Cagus locavit Publio sua vita durante, operas suas, & filiorum
ad molendum in ejus molendino sub certa mercede pro singulis annis. Q. an
multiplicatis notabiliter filiis, teneatur Cagus molere eadem mercede.

Respondeo neg. Cum enim ultra justum neutra pars gravari de jure potue-
rit, prudenter præsumitur, quod contrahentes de tot filiis non cogitaverint,
per consequens, quod neque de tanta multitudine convenient. Quare in
casu vel judicio viri prudentis à Publio augenda est merces, vel non omnes
sunt obligandi ad molendum, & operandū contra æquitatem. Rebello de
Loc. & Cond. q. 1. Silvester V. Locatio q. 7. aliisque com.

CAS. III. Fabius occidit Bannitum non zelo justitiæ, vel ob bonum Rei-
publicæ; sed ut reportet præmium occisorij ejusdem promissum à Principe.
Q. an sit reus culpæ mortalis.

Respondeo neg. supposita exclusione odii, ac vindictæ. Ratio est, quia li-
cit expresse solum intenderit præmium reportare, implicite tamen virtualiter,
ac interpretative intendit etiam bonum Reipublicæ, justitiæque exerci-
tium; prudenter enim præsumi potest voluisse illum occidere occisione non
peccaminosa, sicque ob aliquem ex iis finibus, ratione quorum peccamina-
sa non est. Propterea cum isti fines sint bonum Reipublicæ &c. ideo ob is-
tos fines, vel saltem ob aliquem ex iis finibus Bannitum occidisse, dicendum
est. Cæterum si nullo modo aliquem ex hisce finibus intendisset, à mortali
excusati non posset, tunc enim diceretur intendisse hujusmodi occisionem
sub pura ratione homicidij ob præmium, quod ex objecto suo malum est,
& quidem gravissimum. Vide Gavel. sup. Breb. Theol. pag. 239.

M E N S E S E P T E M B I S.

CAS. I. VIX peracta à Parocho celebrante secunda Consecratione, mones-
tur, Parochianum petuisse Sacra menta, ac esse morti proximus;
cumque non adsint in Ciborio particulæ antea consecratæ, nec in lo-

Mm 2

co

co aliis Sacerdos, sumit ipse unam ex mox consecratis cum Vasculo Ole: infirmorum, relictisque duobus ad custodiam specierum consecratarum, eo pergit cum aliis ad excipiemad illius Confessionem, eique ministrandum Viaticum, & Extremam Unctionem. Q.an interruptio Sacrae actionis, & Ministratio Viatici cum dicta particula liceat in casu, etsi in Missa nondum fuerit peracta Consumptio.

Respondeo affirm. Cum enim Charitas Religioni, ac puro Ecclesiæ præcepto, seu consuetudini præponderet, obligatio providendi saluti Animæ proximi prævalet obligationi non interrumpendi Sacrificium, & non communicandi ante consumptionem cum particula in eodem consecrata, ut cum Diana, Aversa, & aliis inquit Quartus in Rubr. Miss. p. 2. tit. 3. dub. 3. immo ita in simili casu fieri debere communis est DD. sententia. Notat tamen Quartus ibid. quod si Confessio mōribundi longior futura sit ultra medium horam, Parochus, auditio aliquo peccato, illum moneat, ut generaliter se accusset de reliquis, proponens ea postea singillatim confiteri, si possit, statimque illum absolvat, cæteraque ei Sacra menta ministret, omissis Psalmis; & absque alia mora reveratur ad perficiendum Sacrificium, ut Missæ unitas servetur; & postea si adhuc vivit, ad ipsum redeat, audiat reliquam Confessionem, & denuo absolvat.

CAS.II. Confessarius dubitans de relapsu Pœnitentis, ante absolutionem exigit ab eo iuramentum, quod relinquet occasionem proximam voluntariam, nec amplius relabetur in tale peccatum. Q.an bene, vel male se gerat.

Respondeo, Confessarium sic male se gerere. Ratio est, quia si habet rationabile fundatum dubitandi de non dimissione hujusmodi occasionis, ac de relapsu Poenitentis; debet huic absolute differre absolutionem, non autem ab eo exigere juramentum de occasione dimittenda, ac de vitando relapsu; cum enim absoluti ante dimissionem regulariter non statim dimitterentur, & non relapsus plurimum pendeat à remotione occasionum, & à divinis auxiliis, quæ licet debeamus sperare, pendent tamen à libera Dei voluntate, si tale juramentum ab eo exigit, Poenitentem relinquit in occasione proxima tum relabendi, tum pejerandi, sicque in proximo periculo duplicitis mali, si antea erat in periculo unius tantum, ut advertunt comm. DD.

CAS. III. Famulus eti videat alium famulum res Domini surripere , taceat . Q. an tale silentium sit contra justitiam , & propterea fure non solvente , ipse solvere tenetur .

Respondeo cum dist. Vel isti famulo specialiter commissa est cura, & custodia rerum domesticarum; vel non. Si primum; dico, utique tale silentium esse contra justitiam, si absque sui gravi periculo impedire valeat Domini damnum clamando, aut resistendo; cum enim teneatur ex officio hoc impedire, non impediendo deest muneri suo, adeoque ipse pro eo tenetur ad solutionem, si ille non solvat. Si secundo; subdistinguо: vel videt alium famulum res domini surripere, & congregare animo asportandi, & fugiendi, & tunc dico, cum communiori, silentium adhuc esse contra justitiam cum obligatione restituendi, ni potens clamet, & impedit, ut etiam dici solet, cum surrantur extranei; in his enim casibus famulus est quasi domesticus, & familiaris Domini, certa mercede conductus ad commodum, & utile ejus.

dem, ac proinde damnum Domini vitare tenetur. Vel videt famulum aliquid quidem surripere, sed noscit, ipsum non congregare animo asportandi, & fugiendi; & tunc dico, silentium esse tantum contra Charitatem, quatenus potens non evitat malum proximi. Cæterum cum ex officio ipsum avertire non teneatur, non obligatur ad solvendum, fure non solvente. Giribaldus de Rest. c. 3. dub. 5. n. 43.

MENSE OCTOBRI.

CAS.I. **N**ovit Flaminius , Uxorem suam febri maligna , adeoque pericu-
losa laborare , at simul etiam novit , eam esse valde apprehe-
sivam , & notabiliter contristandam cum augmento morbi , si eidem mani-
festetur periculum , cui subest . Propterea cum ipsa confessa fuerit hesterna
die , & ex devotione sacra Communione refecta ; nedum tacet ipse , verum
etiam curat , ne quis ei mortis periculum patefaciat . Q.an istud silentium sit
culpabile .

Respondeo affirmative. Directe enim opponitur Chalitati, cuius lege debet Flaminius saluti spirituali Uxoris consulere, nedum ipsam hortando, ut divinæ dispositioni se humillime subjiciat, morbique molestiam patienter ferat; verum etiam meliori modo, quo potest, animæ suæ provideat, ferventius à Deo peccatorum veniam exposcat, Sacramentis Ecclesiæ se muniat &c. Licer enim confessa fuerit hesterna die, & Sacra Communione refecta; tamen si etiam tunc non suberat probabili mortis periculo, incertum est, an per illam Confessionem, & Communionem satisfecerit præceptis confundi, & communicandi in periculo mortis; cum id plures quidem affirment; alii tamen quamplures negent, ut videre est apud Giribal. de Euch. c. 7. dub. 3. Deinde cum hujusmodi febri laborantes persæpe in phænesim incident, veræ ac debitæ charitatis officium exigeret, ipsam monere, ut petat, quod, morbo magis ingravescente, ei ministretur Extrema Unctio, seque interim ad eam disponat, sic eam uberiori cum fructu percepitura, nec non auxilia potentiora pro ultimo lucta. Cum ergo istud Chalitatis exercitium obtratur noxio illo silentio: quis Flaminio hoc culpæ non imputabit? Neque ipsum excusat prævisio contristationis cum angimento morbi; *Anima enim est multo priorior corpori C.* Cum insirmus de Pœnit. & Remis. ac præferenda est cæteris rebus, L. Sancimus §. penult. c. de Sacr. Eccl.

CAS. II. Valerius summo mane recessit è propria regione, ubi celebratur festum Patroni principalioris, ac se transtulit in aliam, ubi recolitur festum consimile. Quam teneatur hic Sacrum audire.

Respondeo affirm. si antequam discederet è propria regione, illud non auidit. Ratio est, quia praxis, & usus quasi communis jure gentium induc-tus, & approbatus, ac unanimi consensu omnium Fidelium, Superiorum & Pastorum, receptus, hanc obligationem induxit, statim ac utrobique vi-ger, ac obligat similis lex, aut consuetudo, ut notat Bossius de Jubil. sect. 4. cas. 18. n. 44. Et quidem jure, ac merito talis usus invaluit; sic enim & Religioni sit satis, & graviori pondere nemo oneratur ob existentiam in pro-prio, vel alieno territorio. Hinc. Suarez t. 1. de Relig. lib. 2. c. 14. n. 15. ab-surdum dicit in casu sentire oppositum.

CAS

CAS. III. Sempronius obligatur ratione Capellaniæ ad quotidie celebrandum ad Altare S. Mariæ , per mensem omnino destitutus à celebratione , eo quod in tali Altari fieri non poterat celebratio; per alium mensem celebravit ad aliud Altare, quamvis commode posset celebrare in deputato. Q. an in utroque casu male se gesserit , ac teneatur ad aliquid.

Respondeo ad 1. cuin dist. Vel erat obligatus quoad solam præsentiam; & tunc dico, quoad hoc ipsum nec male se gessisse, nec teneri ad aliquid, cum habuerit legitimum Altaris impedimentum. Vel erat obligatus etiam quoad Sacrificii applicationem ; & tunc dico , ipsum sic male se gessisse , ac teneri ad supplenda Sacrificia omissa ; impedito enim Altari designato , recurrere debebat ad Episcopum , qui vigore facultatis sibi à Tridentino concessæ, ipsi pro interim assignasset aliud Altare, in quo celebraret , & sic meliori modo possibili Testatoris mentem impleret. Ad 2. Vel Altare S. Mariæ est privilegiatum, & ipse celebravit in alio non privilegiato; & nunc dico, quo male se gessit , ac obligatur restituere, aut in eodem tot Sacrificia per alium suppleret, ob spirituale damnum Testatori illatum. Vel non est privilegiatum, & tunc dico, quod si obligatio erat quoad solam præsentiam, non acquisivit stipendum , utpote relictum ex fine habendi præsentiam. Si vero obligatio erat etiam pro applicatione , debet sibi retinere ratam huic præcise correspondentem , & reliquum restituere , cum applicuerit quidem Sacrificium, sed non in loco debito. Rosignol. Puteob. aliquie.

M E N S E N O V E M B R I S.

CAS. I. **C**amillus certo sciens ex una parte Clericum quemdam malum esse, ac vitiosum ; ex alia conjiciens ob factas virtutes , apparentemque modestiam, & probitatem, eum bonitatis singularis fama polle re apud fere omnes regiones ; modo huic . modo illi dicit , eum esse insinem hypocritam ; & lupum in pelle ovina.Q. an peccet mortaliter.

Respondeo cum dist. Vel hoc facit ex justo , & rationabili motivo , put ad necessariam instructionem, ne quis ejus hypocrisi decipiatur, pravis moribus inficiatur, &c. & tunc dico , quod si id fiat, secluso malo animo erga ipsum , tantum abest , quod Camillus peccet mortaliter , ut per hoc purius exerceat actum Charitatis , & mereatur. Vel hoc facit sine justo , & rationabili motivo ; & tunc dico , Camillum peccare mortaliter: licet enim is sit vitiosus, nec possideat virtutem, seu bonitatem, quæ est veræ famæ fundamentum ; tamen cum ejus malitia occulta sit , nec supponatur alteri noxia, nequit alii , absque gravi culpa , ac onere restitutionis , manifestari. Propterea Camillus tories peccat mortaliter , quoties alicui id refert; graviter laedit jus , quod Clericus habet ad propriam famam penes tales personas, apud quas proinde tenetur modo possibili famam restituere , ut tradunt DD. comm.

CAS. II. Troilus post expeditum Breve, vigore cuius possit eligere Confessarium , qui eum absolvat ab omnibus Censuris & peccatis , etiam S. Seddi reservatis , novum peccatum commisit reservatum Pontifici. Q. an vigore ejusdem Brevis etiam ab hoc possit absolvvi.

Res-

Respondeo affirm. Ratio est , quia facultas , in casu concessa , generalis est , ac illimitata. Unde sicuti facultas tempore Jubilæ concessa , ob hanc rationem, dicitur extendi nedum ad peccata commissa ante Jubilæi promulgationem , sed etiam ad postea perpetrata usque ad tempus solutionis, Viva Opusc. de Jnb. q. 11. art. 3. num. 2. ita facultas obtenta per præsens Breve &c. & hoc etiamsi in eodem exprimatur pro hac vice , pro una vice; nam hujusmodi verba non restringunt concessionem ad sola commissa tempore concessionis , sed ad unam Confessionem , adeo ut si Poenitens post obtentam solutionem vigore Brevis, denuo in reservata labatur, Breve obtentum amplius non inserviat. Excipe tamen casum , quo Poenitens dolose diu distulerit Brevis executionem , ut interim laxatis habenis peccaret , & postea absolvetur ; cum enim fraus & dolus nemini debeat patrocinari, mens Concedentis non est, ut impertita facultas ad hæc absolvenda deseruat. Lugs de Poenit. disp. 20. sect. 8.

CAS. III. Fœmina prægnans , gravibus subjecta venereis cogitationibus, sæpius experta est , jejuniū remedio se facile vincere hujusmodi tentationes: è contra non jejunando se pluries ab iis vinci. Q. an teneatur jejunare, quamvis jejunium sit noxiū fœtui.

Respondeo ipsam nec teneri , nec posse jejunare , eo ipso quod novit jejunium esse noxiū fœtui. Ratio est, quia non sunt facienda mala, ut eveniani bona. Jam vero statim ac jejunium est noxiū fœtui, malum est. Nec refert, quod plurimum inserviat ad vincendas tentationes ; quamvis enim sit medium aptum ad talem finem, non est tamen unicum medium ; frequens enim novissimorum recordatio occasionum sollicita fuga , seria meditatio passionis Christi Domini, diligens sensuum custodia, humilis divini adjutorii postulatio, vigilans voluntatis frænatio &c. sunt media & ipsa valde conductentia ad talem finem ; quibus propterea si ipsam opportune, ac solicite usus fuisset ; non victa , sed vitrix , Deo opitulante , exitisset. At etiam demus usu horum mediorum tentationes non evanescere; immo inobservantiam jejunii illi esse occasionem proximam peccandi: quid tum? Adhuc debet non jejunare in casu ; 1. quia subesse temptationibus culpa non est, sed seges meriti, quoties illi voluntas resistit; 2. quia occasio peccandi stimulat quidem ad peccandum ; at per se peccatum non est , nisi sit voluntaria : Ideoque cum in casu fœminæ voluntaria non sit, utpote quia si pluries cibum sumit, necessario id facit, ut se ac fœtum nutrit, dicendum &c. E contrario , in casu jejunium, utpote noxiū fœtui (sicuti supponitur) in se est peccatum;

M E N S E D E C E M B R I S.

CAS. I. **M**ercator , emptore petente certam speciem mercis , quam ipse non habet , fingit se pergere domum ad eam sumendam ; at pergit eam emere ab alio vicino Mercatore pretio ex. gr. novem juliorum, emptamque defert , ac illico revendit petenti pretio juliorum duodecim. Q. an licitum sit hujusmodi lucrum.

Respondeo cum distinctione. Vel pretium juliorum duodecim non excedit limites justi pretii : vel illos excedit ; Si excedit ; clare patet non licere hu-

hujusmodi lucrum, utpote injustum. Si non excedit; dico, licitum esse, cum juxta dicta unicuique regulariter diceat res suas non vendere nisi pretio supremo, nec quis teneatur vendere merces eodem prelio naturali, quo ipse eas habuit. Et sane si ipsi ex speciali favore eas ab Amico habuit etiam infra infimum premium, tenetur ne per hoc & ipse eas vendete infra infimum? Certe quod non. Nil mirum ergo, si speciem mercis emptam pretio novem juliorum possit Mercator aliquando revendere pretio juliorum duodecim, casu quo nempe hoc contineatur intra limites justi pretii. Ceterum est bene advertendum, non omnes res, cum habent novem julios pro pretio infimo, habere pro medio decem cum dimidio, & duodecim pro supremo; esto enim hoc verificetur de rebus v. g. nobilioribus, non verificatur tamen de omnibus aliis; quædam enim sunt, quarum premium infimum, si est novem juliorum, medium est novem cum dimidio, supremum est decem. Propterea quoad hoc attendenda est qualitas rerum, & consuetudo timororum, ut frequenter notant DD.

CAS. II. Fur abstulit Equum à Viro divite, & per triennium locavit eumdem modo huic, modo illi accipiendo premium locationis. Q. ad quid teneatur.

Respondeo, Furem per se teneri nedum ad restitutionem Equi, verum etiam ad solvenda Domino pretia locationum, detractis expensis factis circa eumdem Equum, quas pariter fecisse Dominus, si Equum penes se habuisset. Ratio de ipso Equo clara est; quia nempe res clamat ad Dominum. Ratio postea de pretiis locationum hæc est, quia ista data fuere pro usu ejusdem Equi: porro premium solutum pro usu rei spectat ad Dominum, cuius est ipsa res. Giribaldus de Rest. c. 2. dub. 5. Dixi per se, quia nonnumquam Nobiles prædivites remittunt pretia locationum. Verum ut ab eorumdem restitutione Fur sit exemptus, de tali remissione debet certo constare; credulitas enim non eximit, cum ea quæ sunt facti, non præsumantur, nisi probentur. *I. In bello §. facta, ff. de Cap. Manique QQ. mor. p. 2. q. 8.*

CAS. III. Silvester monetur, Confessarium suum per aliquid tempus peractæ ab ipso Confessionis dormitasse. Q. an teneatur illam repetere.

Respondeo cum distinctione. Vel talis Confessio fuit de solis venialibus, & tunc certum est, Silvestrum non teneri &c, quia venialia sunt materia libera. Vel fuit mixta mortalibus; & tunc subdistinguo: Vel ex monito circumstantia temporis, quo Confessarius dormitavit, cognoscit determinate peccata, quæ hic percepti; & tunc dico, necesse quidem esse, at etiam sat, quod de his iterum confiteatur: sicuti enim invincibilis oblivio alicujus peccati non tollit directam absolutionem eorum, quæ rite ponuntur, sed solum relinquit obligationem illud confitendi, quando ejus quis reminiscitur; ita non perceptio aliorum non tollit directam absolutionem eorum, quæ Confessarius percipit, sed solum relinquit obligationem iterum confitendi ea quæ &c. Vel non cognoscit determinate &c, & tunc repetenda est integra Confessio, saltem si fuit brevis, & non à multo tempore facta, quia dubitari potest de singulis distributive, si numerus peccatorum sit modicus, nec sit grave onus tales Confessionem repetere. Dixi saltem si fuit brevis &c. nam si fuit longa, juxta Luguin disp. 16. num. 607. ac Puteobonel. quæst.

3. art. 7. sufficit in nova Confessione dicere: Sejo, vel dubito, quod Confessarius non audierit unum, vel duo, vel &c. gravia; sed in ea Confessione non tales, vel tales species peccatorum exposui. Vide Giribal. de Pœnit. cap. 11. dub. 3.

ANNO MDCCCLI.

MENSE JANUARII.

CAS. I. Parochus vocatus ad excipiendam Confessionem infirmæ, inventus est Concubinæ in domo Concubinarii graviter ægrotantem. Q. quid agendum in isto casu.

Respondeo cum distinctione: Vel Concubina potest alio transferri absque periculo ipsi accelerandi mortem, scandali, & infamiae, vel non. Si potest, Parochus debet illi prescribere, ut hanc sui translationem procuret, eamque, ut hæc fiat, adjuvare, tum ad obviandum scandalum proximi, si Concubinatus alicui innotescit; cum ad removendum ab ipsa, & Concubino periculum relapsus, saltem mentalis, cui alias subsunt. Et si hoc ipsa facere recuseret, utpote indisposita, non est absolvenda; secus vero, si secus. Si postea sine dicto periculo nequit alio transferri, curer, si expedit, eos jungere in matrimonium, & si non expedit, aut Concubinus nolit eam duocere, omnem curam adhibeat, ne idem amplius ad eam invisendam accedat, substituta, si opus sit, spirituali & honesta aliqua foemina pro servitio infirmæ. Ulterius hanc moneat, ut malæ actæ viæ verum dolorem concipiat cum firme proposito quam primum dimittendi illam occasionem, si Deus dederit quod possit, ut impensius pro divina assistentia se Deo commender, cum spe divini adjutorii pro vitando relapsu; ac denique procuret occasionem illam reddere remoram, vitando Concubini colloquia, quoad fieri potest, etiam aspectum: si enim locus, in quo quisque præve vixit, hoc in aspectu mentis apponit, quod s'æpe ibi cogitavit, vel gessit. C. Valet dist. 81. quam vividius id præstare valet præsentia Concubini in fragili Concubina? Si ad hæc omnia Parochus eam promptam inveniat, confessam absolvat; nam sic illa est in occasione solum remota, & materiali, ut ait Cardenas; & si aliquo modo adhuc est in periculo, non tam dicitur istud amare, quam invitare subire; & ideo magis providebit Deus, ne in illo pereat, ut ait S. Basilius in Const. Mon. cap. 4.

CAS. II. Factis demissionibus Matrimonii ineundi Cajam inter ac Sergium, Bertia Cajæ soror exponit Parochio in Confessione se olim cum Sergio fornicatam fuisse; unde ei imponit pro pœnitentia, ut exira Sacramentum denuntiet affinitatis impedimentum. Q. an Bertia teneatur hanc pœnitentiam acceptare, & implere.

Resp. negative: est enim pœnitentia incongrua, & injuncta cum errore